

אמריקה הלאטינית: אלופי הטיור

לחקור. באלסאלבדור עצמה רצח הימין 10 אלפי בני אדם, ובכל פעם שקמה סערה מבטיחים חקירה, שאף פעם אינה מעלה דבר. וייט הזהיר שאין לצפות מבולי-ביה לחוצאות מבטיחות יותר. בינתיים הגיע הנשיא עצמו למסקנה שאין בעצם מה לחקור, ושכוחות הביטחון פעלו באורח לגיטימי.

בשבוע הבא שולח מאזה נציגים רמי דרג לוושינגטון, כדי לקבל סיוע צבאי נוסף. מקורות בסטייט-דפארטמנט מסרו ש"החרם" על בוליביה, שהטיל הנשיא הקודם, גימי קארטר, בוטל. הנשק המבוקש — בעיקר כלים אוטומטיים למילחמה ב"טיור" — יוספק, כנראה, עד סוף השנה.

דרום-אפריקה:

הפרולטריון השחור

ההליך התיעושי המקיף, הפוקד בעשור האחרון את דרום-אפריקה, הביא עמו גם שינויים חברתיים מובהקים. כלכלת העבדים הפכה למסועפת ולמגוונת יותר. היא דורשת כוח אדם מיומן, התמתחה בטכנולוגיות מודרניות, יתר תיחכום. רמת-החיים הגבוהה של חמשת מיליון הלבנים ניוונה לא רק מחקלאות זולה ומאוצרות טבע שופעים. תהליכי הייצור ההמוני יאלצו את אדריכלי הכלכלה הדרום-אפריקאית לגייס — ובעצם ליצור — פרולטריון שחור. ראש ממשלת דרום-אפריקה, פיטר בוטא, גיוען ייצוני אבל חכם מיתר חבריו, חשב לשלוט בכוח העבודה החדש באמצעות איגודים-מקצועיים-מטעם. הוא קיווה לאייש את האיגודים במשפטי-פעולה ותיקים עם האפרטהייד, ובכך לפשט את הליכי המו"מ על השכר. נגד החוק, בוטא ראה בנכונותו ליצור איגודים מיקצועיים שחורים משום ויתור כימעט היסטורי. הפועלים, למודי השפלה ונטולי זכויות-אזרח, העדיפו לבחור

של פגישה פוליטית חוקית. התשעה היו חברי המפלגה העממית הדמוקרטית, שזכתה בבחירות החופשיות האחרונות שנערכו בבוליביה, לפני פחות משנה. מאז ההפיכה הצבאית הפאשיסטית סיכנו מנהיגי המפלגה את חייהם, מתחו ביקורת גלויה על המישטר, ניסו לעורר את דעת הקהל העולמית נגד מדיניות הרדיפות והעינויים של מאזה. תשעת המנהיגים נפגשו בבית פרטי כדי לדון בתוכנית הצנע החדשה של הממשלה. הצנע התבטא בחיי סול סובסידיות למוצרי-סוד ולדלק-חימום לזקנים ולנוקעים. בכך גזר המישטר הידרדרות נוספת ברמת-החיים הירודה בלאו הכי של שכבות המצוקה בבוליביה. רצח ועינויים. הפגישה נפסקה על-ידי הסתערות מתוכננת של כוחות הביטחון והמישטרה. כל תשעת המנהיגים אינו קשות לפני שנרצחו. הנשיא אינו טורח להכחיש את הרצח. הוא טוען שהנרצחים היו "טרוריסטים פוטנציאליים (!) עם כוונות קרימינאליות".

פאשיסט בניטו מוסוליני עם היטלר במינכן נושא לחיקוי

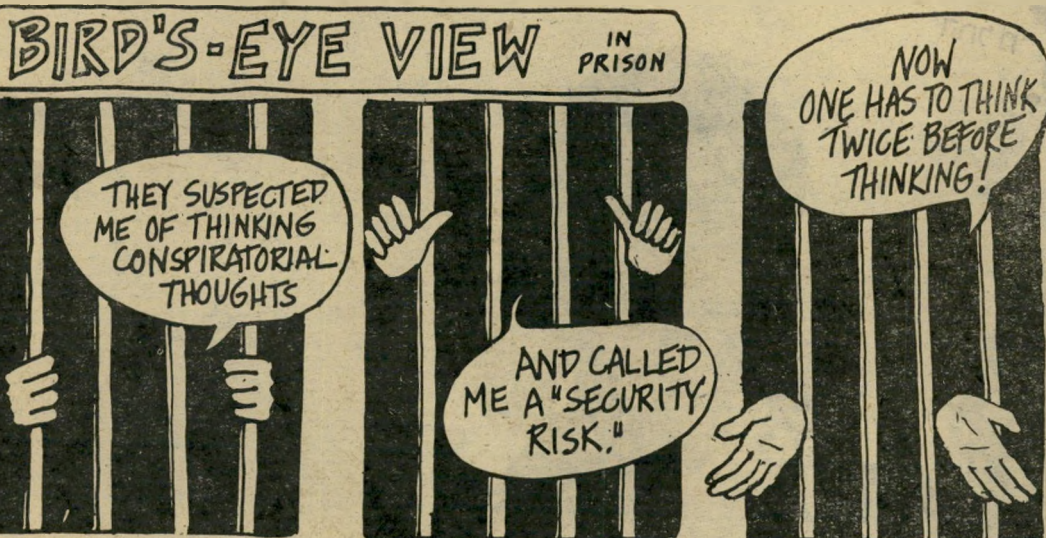
פט, ואפילו מבלי שהגישו נגדם כתבי-אשמה. רוב האסירים בארצות אלה עברו סידרה של עינויים גופניים ופסיכולוגיים. המכון הוושינגטוני הביע דאגה מהמגמות הרווחות באורוגוואי ובצ'ילה. להעניק לגיטימציה קבועה למישטרים הטוטאליטריים באמצעות מישאל-עם, בנוסח הפאשיסטי המוכר עוד מימי בניטו מוסוליני באיטליה. גם ארגנטינה מתכננת מישאל-עם דומה. אפילו ניכח הכישלון באורוגוואי, שבו העז העם לדחות את הצעות החוקה של הכת השלטת.

בתחית הטבלה חלק המכון מחמאות מסויגות במקצת לאקוואדור, ונצואלה, קוסטה-ריקה והרפובליקה הדומיניקנית. מדינות אלה ציינו לשבח עבור שיפור רב שחל ביחס הממשלה בנושא זכויות האדם. כלפי אקוואדור נשאר הדו"ח חיובי לאורך כל הדרך. לעומת זאת, נמתחה ביקורת על קוסטה-ריקה בשל התערבות סידרי השלטון ובגלל השחיתות הרבה שפשתה במגנזון הממשלתי. הרפובליקה הדומיניקנית גונתה בגלל טיפולה הבלתי-אנושי בפועלי קנייה-סוכר מהאיטי. ונצואלה, לעזימת זאת, זכתה לציון טוב על סדרי מישטרה הפנימי והחופש השורר בה, ודווקא מדיניות החוץ שלה העמדה באור לא מחמיא. הוונצואלים תומכים בכת השלטת באל-סאלבדור ומעניקים סיוע כלכלי לגוואטמלה. במיסרת "שיתוף פעולה איזורי". בכך הם מסייעים לשני מישטרי הטיור הגרועים ביותר באמריקה הלאטינית להחזיק מעמד.

בוליביה:

החקירה נפסקה

הדיקטטור של בוליביה מאז יולי '80, הגנרל לואיס גרסה מאזה, לא מסתיר את התפעלותו מהמימשל החדש בווישינגטון. בראיון שהעניק השבוע לסוכנות החדשות הנורווגיות, טען מאזה שהוא זוכה לגיבוי מלא של שירות-החוץ של ארצות-הברית, אלכסנדר הייג. "האמריקאים חסידים של שגר מישלחות של כמרים ופי-פי-אש אחריהם, כדי לשמור על השמאלנים. הייג מבין שאנחנו שטוט מבערלים את הטיור", הצהיר הנשיא. מאזה נשאל, כמובן, על חיטולם הברוטאלי של תשעה מנהיגי אופוזיציה, שגרצחו כשהם בלתי ממונים בעיצומה

אסיר שה "טיור פוטנציאלי" בקרקטורה של "אדיפאג'ר" פלסטין או בוליביה — אותו עיקרון

את האיגודים שלהם ולנהל שביטות שלהם, אפילו אם זה נוגד את חוקי-הגורר של בוטא. השבוע פתחו פועלי החברה ליצור מכונות לגומה, ליד הבירה פרטוריה, שבביה "פראית". הם דרשו מהנהלת החברה, הנמצאת בבעלות בריטי-אמריקאית, להעלות את שכרם ממינימום של כ-11 שקל לשעה ל-30 שקל לשעה. חברת טיגמה נהגה בקשיחות דרום-אפריקאית אופיינית. כל התביעות נידחו ו-4,000 השובתים פוטרו מייד. רובם עלולים להישלח לאיזורים שבטיים ולסבול שם חרפת רעב. המפוטרים פתחו בהפגנה ספונטנית, שהיו בה גם גילויי אלימות כלפי לבנים. פועל בן 24, פאלוס מהלאנגו, נורה על-ידי אשה לבנה שהיתה הממשלה קהאלנגו לא נטל חלק במהומות עצמן.

מידע על רווחים. המיליטאנטיות של האירגונים "הבלתי חוקיים" גררה גם את האיגודים המקצועיים הרשמיים. לפי הדיווח בסאנדיי טיימס תבעה הפדרציה של האיגודים המיקצועיים בדרום-אפריקה לקבוע שכר מינימום כללי של 20 שקל לשעה. הפדרציה אף תבעה לספק לפועלים מידע על רווחי החברות. כדי שאלה יוכלו להגיש תביעות שכר סבירות בהתאם. תגובת הממשלה היתה תקיפה. היא הגישה לפרלמנט הצעת-חוק האוכפת סייגים ומגבלות רבים על פעולת האיגודים. הממשלה מנסה למנוע פוליטיזציה של האיגודים, כדי למנוע הפיכתם של הסדר החברתי הקרוי אפרטהייד על פניו. חברות אחדות, בשליטה ליברלית יותר, מנסות להשיג אותה מטרה באמצעות ויתורים לפועלים השחורים בנושאי תנאי-עסקה ושכר. למרבה האירוניה מהווים במקרים רבים הפועלים הלבנים מכשול על דרך ההתקדמות המיקצועית של עמיתיהם השחורים. בעיקר בולט הדבר בענף המיכרות, שהוא הריחוק ביותר במדינה. הבורים הלבנים, המרוויחים כמעט פי עשרה מהשחורים, נלחמים בשצף-קצף נגד כל ויתור לאירגוני הכורים השחורים

בין הנרצחים שני חברי קונגרס לשעבר (הקונגרס פוור על-ידי הכת הצבאית השלטת), פרופסור לסוציולוגיה, פרופסור למישפטים, כלכלן בכיר, מרצה למדעי המדינה ומנהיג סטודנטים. למרות השתוללות המישטר, זוכה עתה בוליביה ליותר הכרה בינלאומית. ואפילו פרו שוקלת הקמת נציגות דיפלומטית בבוליביה. בנוסף לכך מגישה ארגנטינה סיוע רב בבוליביה. כדי להרגיע את הרוחות הבטיח הנשיא, שהמישטרה תחקור את מבצעי הרציחות. כלומר, על המישטרה לחקור את עצמה! רוברט וייט, שגריר ארצות-הברית לשעבר באלסאלבדור, לעג בפומבי להתחייבות

נפט כמו זבל

ועידת אופ"ק, שתתכנס בג'נבה בשלהי מאי, עומדת בסימן של מתח הולך וגובר בין המדינות החברות. מדינות הגולף, כולל סעודיה, טוענות שהשוק ממש מוצף, ושהשפע פוגע במחירים. שר הנפט הסעודי, שיך אחמד זאכי אל-לימאני, טוען שיש לקצץ בייצור ומוכן לדבר רק על מחירים. לעומת זאת חברות באופ"ק גם מדינות כמו ונצואלה, אינזונזיה ובעיקר עיראק, הזקוקות להכנסות-נפט כדי להגביר את הצמיחה הכלכלית-תעשייתית שלהן. עיראק כבר הודיעה, שלא תוכל לוותר על תוכניתה להגביר את התפוקה. זהו בעצם העימות הגלוי הראשון בין הסעודים לעיראקים מאז מילחמת איראן — עיראק. אך העובדה שהעולם נהנה משפע נפט חסר-תקדים מאז 1973, תנחה את שיקולי רוב מדינות אופ"ק. ספק אם יצליחו הפעם לגבש מדיניות אחידה.